ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
SIEGBERT ALBER
της 26ης Μαρτίου 1998 *

Α — Εισαγωγή

1. Η παρούσα διαδικασία λόγω παραβάσεως της Συνθήκης έχει ως αντικείμενο την ιδιαίτερη από πλευράς συνταξιοδοτικού δικαίου κατάσταση των μεθοριακών εργαζομένων, οι οποίοι κατοικούν στο Βέλγιο, απασχολούνταν στη γαλλική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα και των οποίων λύθηκε η σχέση εργασίας με ομαδικές απολύσεις λόγω της κρίσεως της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα το 1976, με προϋποθέσεις απολύσεως που καθορίστηκαν με συλλογικές συμβάσεις.

2. Μια τέτοια σύμβαση των κοινωνικών εταίρων αποτελεί η Convention générale de protection sociale pour le personnel des sociétés sidérurgiques de l'Est et du Nord concernées par les restructurations, της 24ης Ιουλίου 1979 (στο εξής: CGPS). Σύμφωνα με τη σύμβαση αυτή στους εργαζόμενους που απολύονται λαμβάνοντας πρόωρη σύνταξη χορηγούνται, στο πλαίσιο του γενικού συστήματος συμπληρωματικής συντάξεως, μόρια συμπληρωματικής συντάξεως μέχρις συμπληρώσεως της κανονικής ηλικίας συνταξιοδοτήσεως [1]. Από τη χορήγηση των «δωρεάν μορίων συμπληρωματικής συντάξεως» [2] αποκλείονται οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που διαβιούν στο Βέλγιο. Γι' αυτή την ομάδα προσώπων ισχύουν ειδικές ρυθμίσεις που καθορίστηκαν στο παράρτημα VI της CGPS. Το άρθρο 4 του παραρτήματος αυτού έχει ως αντικείμενο τις κοινωνικές εγγυήσεις. Στο άρθρο αυτό γίνεται παραπομπή σε όλες σχεδόν τις κοινωνικές εγγυήσεις που απετέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων για τους απολυόμενους εργαζομένους και αναφέρονται στο άρθρο 27 της CGPS. Σ' αυτές δεν περιλαμβάνεται, εκτός από το άρθρο 27, παράγραφος 5, που προβλέπει ειδικούς όρους που αφορούν την κατοικία, ούτε το άρθρο 27, παράγραφος 2, σημείο 2.1, που αφορά τα επίδικα συμπληρωματικά (δωρεάν) μόρια συμπληρωματικής συντάξεως στο γενικό σύστημα συμπληρωματικών συντάξεων.

3. Αυτή η ιδιαίτερη κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο, όταν συμπληρώνουν την ηλικία συνταξιοδοτήσεως, λαμβάνουν μικρότερες συνταξιοδοτικές παροχές από τους συναδέλφους τους που είναι εγκατεστημένοι στη Γαλλία. Οι καταγγελίες των ενδιαφερομένων σχετικά με τη δυσμενή αυτή μεταχείριση οδήγησαν την Επιτροπή να κινήσει τη διαδικασία λόγω παραβάσεως της Συνθήκης.

Η Επιτροπή ζητεί:

1) να διαπιστωθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, αποκλείοντας τους μεθοριακούς

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — Βλ. άρθρο 27, παράγραφος 2, σημείο 2.1, της CGPS.

2 — Points gratuits de retraite complémentaire, κατά την έννοια του άρθρου 27, παράγραφος 2, σημείο 2.1, της CGPS.

εργαζομένους που κατοικούν στο Βέλγιο από τη χορήγηση μορίων συμπληρωματικής συντάξεως, όταν περιέρχονται σε κατάσταση πρόωρης παύσεως της δραστηριότητάς τους, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητος [3].

2) να καταδικαστεί η Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Η Γαλλική Δημοκρατία ζητεί:

1) να απορριφθεί η προσφυγή·

2) να καταδικαστεί η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Κατά την ανάπτυξη της γνώμης μου επί της υποθέσεως θα επανέλθω στους ισχυρισμούς των διαδίκων.

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33.

Β — Ισχυρισμοί των διαδίκων

4. Η *Επιτροπή* θεωρεί τη δυσμενή μεταχείριση των μεθοριακών εργαζομένων που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο σε σχέση με το γαλλικό σύστημα συμπληρωματικής συντάξεως ως παράβαση του άρθρου 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης και του άρθρου 7 του κανονισμού 1612/68. Πρόκειται για έμμεση δυσμενή διάκριση, δεδομένου ότι η άνιση μεταχείριση δεν εξαρτάται από το κριτήριο της ιθαγένειας, αλλά από την κατοικία, πράγμα που κατ' αποτέλεσμα επιφέρει παρόμοιες συνέπειες. Τυπικά, το κριτήριο είναι η λήψη παροχής από μια Assedic [4] λόγω ανεργίας ή πρόωρης συνταξιοδοτήσεως. Για τις περιόδους λήψεως τέτοιου είδους παροχών χορηγούνται μόρια συμπληρωματικής συντάξεως. Δεδομένου ότι οι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο εργαζόμενοι που βρίσκονται σε ανεργία ή σε κατάσταση πρόωρης συνταξιοδότησης υπάγονται στο βελγικό σύστημα — και επομένως λαμβάνουν παροχές λόγω ανεργίας στο Βέλγιο —, αδυνατούν να εκπληρώσουν αυτό το κριτήριο.

5. Μολονότι η άνιση μεταχείριση απορρέει από ένα κοινωνικό πρόγραμμα που απετέλεσε προϊόν διαπραγματεύσεως των κοινωνικών εταίρων, το γαλλικό κράτος φέρει τη νομική ευθύνη. Είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την εκτέλεση των συμφωνιών.

4 — Association pour l'emploi dans l'industrie et le commerce (ένωση για την απασχόληση στη βιομηχανία και το εμπόριο).

6. Από την πλευρά του το γενικό σύστημα συμληρωματικής συντάξεως στηρίζεται και αυτό σε μια συμφωνία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων που έχει τη μορφή συλλογικής συμβάσεως. Εντούτοις πρόκειται για υποχρεωτικό σύστημα. Οι συμφωνίες επικυρώθηκαν από το γαλλικό κράτος και κηρύχθηκαν γενικώς δεσμευτικές με νόμο της 29ης Δεκεμβρίου 1972 [5].

7. Η Επιτροπή δέχεται ότι η διαχείριση του συστήματος απόκειται βέβαια, κατ' αρχήν, στους κοινωνικούς εταίρους· το σύστημα χρηματοδοτείται από εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων. Το σύστημα όμως τελικώς στηρίζεται σε συμφωνία των κοινωνικών εταίρων με το κράτος, δεδομένου ότι το κράτος συμβάλλει ενεργώς στην διασφάλιση της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος συμπληρωματικής συντάξεως.

8. Η *Γαλλική Κυβέρνηση* παραπέμπει κατ' αρχάς στο ιστορικό συνάψεως της CGPS και στους σκοπούς που αυτή επιδιώκει. Ένας στόχος της συμβάσεως είναι η εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος (ressource minimum garantie) [6] σε όλους τους εργαζομένους που απολύονται, συμπεριλαμβανομένων των μεθοριακών εργαζομένων. Το «εγγυημένο ελάχιστο εισόδημα» συντίθεται από διάφορα ποσά. Πρόκειται κατ' αρχάς για παροχές λόγω ανεργίας σύμφωνα με το διά νόμου ισχύον σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως, οι οποίες, με τη χορήγηση ενός πρόσθετου επιδόματος εκ πόρων του γαλλικού Δημοσίου φθάνουν σ' ένα ορισμένο επίπεδο [7].

9. Οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που κατοικούν στο Βέλγιο παραπέμπονται κατ' αρχάς, σύμφωνα με το παράρτημα VI της CGPS, σε παροχές του βελγικού συστήματος [8], στις οποίες επίσης προστίθενται συμπληρωματικά επιδόματα (allocations complémentaires) εκ πόρων του γαλλικού Δημοσίου [9].

10. Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ειδική θέση των μεθοριακών εργαζομένων που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο προκύπτει αφενός από το άρθρο 71 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 [10], το οποίο παραπέμπει τους μεθοριακούς εργαζομένους, όσον αφορά τις παροχές λόγω ανεργίας, στο σύστημα του κράτους μέλους όπου κατοικούν. Αφετέρου, κατόπιν διαπραγματεύσεων με τις αρμόδιες γαλλικές αρχές, συμφωνήθηκε ότι οι εργαζόμενοι που απολύονται περιερχόμενοι σε καθεστώς πρόωρης συνταξιοδοτήσεως και είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο μπορούν να λαμβάνουν παροχές σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία για την πρόωρη συνταξιοδότηση. Ως δικαιούχοι παροχών ανεργίας δεν υπόκεινται πλέον στο κατά το κοινοτικό δίκαιο καθεστώς του εργαζομένου.

11. Γενικώς, το σύστημα συμπληρωματικής συντάξεως δεν εμπίπτει στον κανονισμό 1408/71. Εκτός αυτού, κατά τον χρόνο συνάψεως της CGPS, οι περίοδοι πλήρους ανεργίας δεν συνυπολογίζονταν κατά το

5 — Άρθρο L.731 5 του code de la sécurité sociale (κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως).

6 — Άρθρο 23 της CGPS και άρθρο 2, σημείο 1.2, εδάφιο 3, του παραρτήματος VI της CGPS.

7 — Άρθρο 21 της CGPS.

8 — Άρθρο 2, σημείο 1.1, του παραρτήματος VI.

9 — Άρθρο 2, σημείο 1.2, και άρθρο 3 του παραρτήματος VI.

10 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος (ΕΕ C 325 της 10ης Δεκεμβρίου 1992, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) 1290/97 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1997 (ΕΕ L 176, σ. 1).

κοινοτικό δίκαιο, στο πλαίσιο του συστήματος συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως [11].

12. Τα «δωρεάν μόρια» συμπληρωματικής συντάξεως αποτελούν απλώς την άλλη όψη των παροχών ανεργίας που χρηματοδοτεί η Unedic [12]. Στο μέτρο που η υποστήριξη προς τους ανέργους δεν παρέχεται πράγματι σύμφωνα με το καθεστώς της Unedic, η κατάσταση δεν είναι συγκρίσιμη και από πλευράς υπολογισμού των περιόδων. Εξάλλου δεν είναι δυνατόν να επιβαρυνθεί το σύστημα συμπληρωματικής συντάξεως χωρίς αντίστοιχη αντιπαροχή, διότι άλλως θα διακινδύνευε η οικονομική ισορροπία του όλου συστήματος. Η επιβάρυνσή του με απρόβλεπτες δαπάνες συνιστά προσβολή της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

13. Η Γαλλική Κυβέρνηση κατά την προφορική διαδικασία ζήτησε, σε περίπτωση καταδίκης, να περιοριστούν οι διαχρονικές συνέπειες της αποφάσεως.

11 — Εν τω μεταξύ η κατάσταση μεταβλήθηκε με την προσθήκη του άρθρου 45, παράγραφος 6, στον κανονισμό 1408/71, η οποία έγινε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2195/91 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς εργαζόμενους, στους μη μισθωτούς εργαζόμενους και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητος, και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72, περί εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 (ΕΕ 1991, L 206, σ. 2).

12 — Πρόκειται για την κεντρική οργάνωση των αρμόδιων για τη χορήγηση παροχών ανεργίας των οργανώσεων Assedic.

Γ — Η γνώμη μου επί της υποθέσεως

14. Πριν από την εξέταση της εφαρμογής των κρίσιμων διατάξεων του κανονισμού 1612/68, πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσον πρόκειται για περίπτωση υπαγόμενη στον κανονισμό 1408/71. Και τούτο διότι το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 1612/68 καθιερώνει μια κάποια υπεροχή του κανονισμού 1408/71, ορίζοντας: «Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τις διατάξεις που εθεσπίσθησαν συμφώνως προς το άρθρο 51 της Συνθήκης.» Και η νομολογία του Δικαστηρίου [13] δέχεται μια σχετική υπεροχή του κανονισμού 1408/71.

15. Η Επιτροπή δεν στηρίζεται ρητώς στον κανονισμό 1408/71 και επικαλείται την απαγόρευση δυσμενών διακρίσεων εις βάρος των εργαζομένων που επιβάλλει ο κανονισμός 1612/68 και η Συνθήκη. Και η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ρητώς την άποψη ότι οι συμβάσεις που συνήφθησαν κατόπιν συλλογικών διαπραγματεύσεων δεν εμπίπτουν στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71.

13 — Βλ. απόφαση της 27ης Μαρτίου 1985, 122/84, Scrivner (Συλλογή 1985, σ. 1027, σκέψη 16).

16. Το άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71 καθορίζει, στην παράγραφο 1, ως εξής το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού:

«Ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως:

α) (...)

β) (...)

γ) παροχές γήρατος·

δ) (...)

ε) (...)

στ) (...)

ζ) παροχές ανεργίας·

η) (...)».

17. Κατά πάγια νομολογία «μια παροχή πρέπει να θεωρείται ως παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως εφόσον χορηγείται χωρίς οποιαδήποτε ατομική και εισάγουσα διακρίσεις στάθμιση των ατομικών αναγκών στους δικαιούχους βάσει μιας *από τον νόμο καθοριζομένης καταστάσεως* και εφόσον αυτή έχει σχέση με κάποιον από τους *κινδύνους που ρητώς απαριθμούνται* στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71» [14].

18. Είναι σαφές ότι ο υπολογισμός των «δωρεάν μορίων» στο σύστημα συμπληρωματικών συντάξεων δεν στηρίζεται στον νόμο, αλλά στη συλλογική σύμβαση. Στο μέτρο αυτό δεν πληρούται το κριτήριο που τίθεται στο άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71 και αφορά τις «νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως» ή «την από τον νόμο καθοριζόμενη κατάσταση» [15], σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου.

14 — Βλ. απόφαση της 10ης Μαρτίου 1993, C-111/91, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (Συλλογή 1993, σ. I-817, σκέψη 29, με περαιτέρω παραπομπές)· η υπογράμμιση δική μου.

15 — Βλ. π.χ. την απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 14).

19. Εκτός αυτού είναι αμφίβολο κατά πόσον ο αμφισβητούμενος υπολογισμός των περιόδων ανεργίας έχει σχέση με κάποιον από τους «κινδύνους που ρητώς απαριθμούνται στο άρθρο 4». Πράγματι, δεν πρόκειται για μια παροχή ανεργίας κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 1408/71. Ως τέτοια παροχή ορίζεται στη νομολογία σαφώς η παροχή που σκοπεί στην αντικατάσταση του απολεσθέντος λόγω της ανεργίας μισθού προς κάλυψη των αναγκών συντηρήσεως του ανέργου [16]. Τα κριτήρια αυτά δεν πληρούνται.

20. Αμφίβολο είναι όμως και το κατά πόσον πρόκειται για παροχή γήρατος, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο γ', δεδομένου ότι άμεσα η επίδικη ρύθμιση δεν προβλέπει τη χορήγηση συνταξιοδοτικής παροχής. Λαμβάνονται απλώς υπόψη ορισμένες περίοδοι που αργότερα επιφέρουν αύξηση των χορηγουμένων παροχών. Γι' αυτού του είδους τον υπολογισμό περιόδων πλήρους ανεργίας δεν υπήρχε — εκτός του γεγονότος ότι οπωσδήποτε πρόκειται για ρύθμιση απορρέουσα από συλλογική σύμβαση —, κατά τον χρόνο της συνάψεως της συλλογικής συμβάσεως, ουσιαστική ρύθμιση στον κανονισμό 1408/71. Πρώτον, με τον κανονισμό 2195/91 [17] προστέθηκε η ακόλουθη ρύθμιση στο άρθρο 45 του κανονισμού 1408/71:

«Περίοδος πλήρους ανεργίας στη διάρκεια της οποίας ο μισθωτός εργαζόμενος επωφελείται παροχών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο ii, πρώτη φράση, ή στοιχείο β', σημείο ii, πρώτη φράση, λαμβάνεται υπόψη από την αρμόδια υπηρεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο εργαζόμενος, σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζει η υπηρεσία αυτή, όπως εάν αυτός είχε υπαχθεί στην εν λόγω νομοθεσία κατά τη διάρκεια της τελευταίας του απασχόλησης.

Αν η περίοδος πλήρους ανεργίας που συμπληρώθηκε στη χώρα κατοικίας του ενδιαφερομένου δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη παρά μόνο αν έχουν συμπληρωθεί περίοδοι καταβολής στην ίδια αυτή χώρα, η προϋπόθεση θεωρείται ότι πληρούται, εφόσον οι περίοδοι καταβολής εισφοράς έχουν συμπληρωθεί σε άλλο κράτος μέλος.»

21. Ο επίδικος τύπος υπολογισμού δεν εμπίπτει επομένως στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71.

22. Είναι πάντως δύσκολο να γίνει κατανοητός ο ισχυρισμός της Γαλλικής Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τον οποίο η λύση που δέχθηκε η CGPS αναφορικά με την πρόωρη συνταξιοδότηση προκύπτει από το άρθρο 71 του κανονισμού 1408/71. Στην πραγματικότητα το άρθρο αυτό ορίζει τα εξής:

«1. Ο μισθωτός που κατοικούσε κατά τη διάρκεια της τελευταίας απασχολήσεώς του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από το

16 — Βλ. απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1997, C-57/96, Meints (Συλλογή 1997, σ. I-6689, σκέψη 27), και απόφαση της 8ης Ιουλίου 1992, C-102/91, Knoch (Συλλογή 1992, σ. I-4341, σκέψη 44).

17 — Κανονισμός παρατεθείς στην υποσημείωση 11.

αρμόδιο κράτος λαμβάνει παροχές κατά τις ακόλουθες διατάξεις:

α) i)(...)

ii) ο μεθοριακός εργαζόμενος, ο οποίος ευρίσκεται σε πλήρη ανεργία, λαμβάνει παροχές σύμφωνα με την νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί, σαν να είχε υπαχθεί στη νομοθεσία αυτή κατά τη διάρκεια της τελευταίας απασχολήσεώς του· οι παροχές αυτές καταβάλλονται από τον φορέα του τόπου κατοικίας και εις βάρος του».

23. Ως προς το ζήτημα αυτό πρέπει όμως να ληφθούν υπόψη δύο στοιχεία. Αφενός, βρισκόμαστε — όπως ήδη προηγουμένως διαπιστώθηκε — εκτός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, διότι πρόκειται για τον τύπο υπολογισμού που συμφωνήθηκε με τη συλλογική σύμβαση και όχι για παροχές ανεργίας σύμφωνα με το σύστημα που θεσπίζει ο νόμος. Αφετέρου, έπρεπε — όπως υποστηρίζει η Γαλλική Κυβέρνηση —, ακόμη και όσον αφορά τις παροχές ανεργίας, να γίνουν διαπραγματεύσεις με τις βελγικές αρχές για να δοθεί στους θιγόμενους από την ομαδική απόλυση μεθοριακούς εργαζομένους πρόσβαση στο καθεστώς της πρόωρης συνταξιοδοτήσεως σύμφωνα με το βελγικό σύστημα. Σε κάθε επομένως περίπτωση πρόκειται για κάτι περισσότερο ή κάτι διαφορετικό από τις παροχές ανεργίας του γενικού συστήματος.

24. Τίθεται επομένως πλέον το ερώτημα κατά πόσον η επίδικη διάταξη υπολογισμού αποτελεί απαγορευόμενη από το κοινοτικό δίκαιο διάκριση κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης και του άρθρου 7 του κανονισμού 1612/68. Το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης ορίζει τα εξής:

«Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.»

Το άρθρο 7 του κανονισμού 1612/68, όσον αφορά το κρίσιμο εν προκειμένω σημείο, ορίζει τα εξής:

«1. Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός κράτους μέλους δεν δύναται στην επικράτεια των άλλων κρατών μελών, να έχει, λόγω της ιθαγενείας του, διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζομένους, ως προς τους όρους απασχολήσεως και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, την απόλυση, την επαγγελματική επανένταξη ή την επαναπασχόληση αν έχει καταστεί άνεργος.

2. Απολαύει των ιδίων κοινωνικών και φορολογικών πλεονεκτημάτων με τους ημεδαπούς εργαζομένους.

3. (...)

4. Κάθε ρήτρα συλλογικής ή ατομικής συμβάσεως ή άλλης συλλογικής ρυθμίσεως που αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας και απολύσεως είναι αυτοδικαίως άκυρη κατά το μέτρο που προβλέπει ή επιτρέπει όρους που εισάγουν διακρίσεις έναντι των εργαζομένων υπηκόων άλλων κρατών μελών.»

25. Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 1612/68 πρέπει εκ των προτέρων να διευκρινιστούν ορισμένα ζητήματα. Στο μέτρο που αμφισβητείται η εφαρμογή του επί των μεθοριακών εργαζομένων, μπορεί να γίνει παραπομπή στην απόφαση Meints [18]. Σε εκείνη τη διαφορά είχε επίσης τεθεί το ζήτημα αυτό. Το Δικαστήριο θεώρησε ότι η ιδιότητα αυτή του εργαζομένου δεν αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή του κανονισμού και ως προς αυτό παρέπεμψε ρητώς στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, σύμφωνα με την οποία: «το δικαίωμα αυτό [της ελεύθερης κυκλοφορίας] πρέπει να αναγνωρίζεται αδιακρίτως στους "μονίμους", εποχιακούς, μεθοριακούς εργαζομένους ή σ' εκείνους που ασκούν τη δραστηριότητά τους επ' ευκαιρία παροχής υπηρεσιών» και στο άρθρο 7 του κανονισμού, στο οποίο αναφέρεται, χωρίς επιφύλαξη, «ο εργαζόμενος υπήκοος ενός κράτους μέλους» [19].

26. Η Γαλλική Κυβέρνηση επισήμανε ότι δεν είναι δυνατή η επίκληση του κανονισμού 1612/68, διότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν εγκαταλείψει την ενεργό επαγγελματική ζωή και επομένως δεν έχουν πλέον το καθεστώς του εργαζομένου.

27. Αυτός ο τρόπος θεωρήσεως των πραγμάτων είναι άτοπος, διότι πρόκειται για πλεονεκτήματα που προφανώς συνδέονται με την ιδιότητα του εργαζομένου, ο οποίος τελεί σε συγκεκριμένη σχέση εργασίας. Εκτός αυτού, το Δικαστήριο ρητώς αναγνώρισε «ότι οι διακινούμενοι εργαζόμενοι, ακόμη κι αν δεν τελούν πλέον σε σχέση εργασίας, εξακολουθούν να έχουν ορισμένα δικαιώματα που έχουν άμεση σχέση με την ιδιότητα του εργαζομένου» [20].

28. Στο άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1612/68 αναφέρονται ρητώς ως αντικείμενο της ίσης μεταχειρίσεως οι όροι απολύσεως. Η CGPS όμως δεν είναι παρά μια συλλογική σύμβαση που περιέχει τους συμφωνηθέντες όρους ομαδικής απολύσεως. Στο μέτρο αυτό οι εργαζόμενοι ευρίσκονται όλοι σε συγκρίσιμη κατάσταση. Απασχολούνται από τον ίδιο εργοδότη, ο οποίος καταγγέλλει συγχρόνως, για λόγους που αφορούν την επιχείρηση, τη σχέση εργασίας περίπου 21 000 εργαζομένων.

18 — Απόφαση προαναφερθείσα στην υποσημείωση 16.

19 — Απόφαση Meints, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 16, σκέψη 50.

20 — Βλ. απόφαση της 21ης Ιουνίου 1988, 39/86, Lair (Συλλογή 1988, σ. 3161, σκέψη 36).

29. Εάν ο προβλεπόμενος από τη CGPS υπολογισμός «δωρεάν μορίων» στο γενικό σύστημα συμπληρωματικών συντάξεων θεωρηθεί ότι περιλαμβάνεται στους όρους απολύσεως κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1612/68, δεν τίθεται πλέον το ερώτημα κατά πόσον πρόκειται για «κοινωνικό πλεονέκτημα» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1612/68. Μόνο για την περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το εάν το εν λόγω πλεονέκτημα περιλαμβάνεται στους όρους απολύσεως θα πρέπει να εκτεθεί ότι το πλεονέκτημα αυτό συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά του «κοινωνικού πλεονεκτήματος» κατά την έννοια της διατάξεως. Τα πλεονεκτήματα αυτά ορίζονται, κατά πάγια νομολογία, ως όλα εκείνα τα οποία — ανεξαρτήτως του αν συνδέονται ή όχι με σύμβαση εργασίας — αναγνωρίζονται γενικά στους ημεδαπούς εργαζομένους, λόγω κυρίως της αντικειμενικής ιδιότητάς τους ως εργαζομένων ή λόγω του ότι έχουν απλώς την κατοικία τους στο εθνικό έδαφος, και που η επέκτασή τους στους εργαζομένους, υπηκόους άλλων κρατών μελών, εμφανίζεται επομένως ικανή να διευκολύνει την κινητικότητά τους στο εσωτερικό της Κοινότητας [21].

30. Δεδομένου ότι η επίδικη ρύθμιση — όπως εξάλλου η CGPS στο σύνολό της — αναφέρεται σε υφιστάμενες σχέσεις εργασίας, συνδέεται άρρηκτα με την ύπαρξη της αντικειμενικής ιδιότητας του εργαζομένου στο πρόσωπο των δικαιούχων. Μια ρύθμιση που καθιερώνει ή ενισχύει την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων είναι ικανή να διευκολύνει την κινητικότητα των εργαζομένων.

21 — Αποφάσεις της 14ης Ιανουαρίου 1982, 65/81, Reina (Συλλογή 1982, σ. 33, σκέψη 12)· της 27ης Μαρτίου 1985, 249/83, Hoeckx (Συλλογή 1985, σ. 973, σκέψη 20), και της 6ης Ιουνίου 1985, 157/84, Frascogna (Συλλογή 1985, σ. 1739, σκέψη 30)· απόφαση Lair (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 21)· απόφαση της 27ης Μαΐου 1993, C-310/91, Schmid (Συλλογή 1993, σ. I-3011, σκέψη 18), και απόφαση Meints (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 16, σκέψη 39).

31. Το πρόβλημα της αδικαιολόγητης και ανεπιθύμητης «εξαγωγής κοινωνικών παροχών» τίθεται μόνον αν απομακρυνθεί κανείς από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1612/68 και στηριχθεί, αντίθετα προς την προαναφερθείσα άποψη, στο άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού. Ακόμη όμως κι αν θεωρηθεί ότι η εν λόγω διάταξη περί υπολογισμού αποτελεί κοινωνικό πλεονέκτημα, δεν υπάρχει φόβος για αδικαιολόγητη «εξαγωγή κοινωνικών παροχών», διότι, λόγω της εξ ορισμού εξαρτήσεως από το κριτήριο της αντικειμενικής ιδιότητας του εργαζομένου, υπάρχει επαρκώς στενός σύνδεσμος με μια συγκεκριμένη σχέση εργασίας. Εξάλλου, το Δικαστήριο στην απόφαση Meints [22] αποφάνθηκε ρητώς ότι: «ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να εξαρτά τη χορήγηση κοινωνικού πλεονεκτήματος κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1612/68 από την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι του έχουν την κατοικία τους στο έδαφος αυτού του κράτους».

32. Ως αφετηρία για την περαιτέρω εξέταση του θέματος πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο υπολογισμός «δωρεάν μορίων» στο γενικό σύστημα συμπληρωματικής συντάξεως κατά τη CGPS αποτελεί όρο απολύσεως κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1612/68.

33. Απαγορεύεται συνεπώς κάθε άνιση μεταχείριση εργαζομένου συνδεόμενη με την ιθαγένεια. Η εν λόγω άνιση μεταχείριση δεν συνδέεται βέβαια ρητώς με την ιθαγένεια.

22 — *Απόφαση προαναφερθείσα στην υποσημείωση 16, σημείο 3 του διατακτικού.*

Κατά πάγια όμως νομολογία [23] απαγορεύονται όλες οι διακρίσεις που οδηγούν έμμεσα στο ίδιο αποτέλεσμα. Η επιλογή της κατοικίας ως κριτηρίου διακρίσεως μπορεί να οδηγήσει σε έμμεση διάκριση βασισμένη στην ιθαγένεια, αν το κριτήριο αυτό πληρούται με σημαντικά μεγαλύτερη συχνότητα στην περίπτωση υπηκόων ενός κράτους μέλους απ' ό,τι στην περίπτωση υπηκόων του κράτους μέλους για του οποίου τη ρύθμιση πρόκειται.

34. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο κατά πάσα πιθανότητα δεν έχουν τη γαλλική ιθαγένεια, αλλά είναι Βέλγοι πολίτες. Το επιχείρημα που προέβαλε η Γαλλική Κυβέρνηση, σύμφωνα με το οποίο ο τόπος κατοικίας είναι κριτήριο διακρίσεως που δικαιολογείται αντικειμενικά, δεδομένου ότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι εγκατεστημένοι στη Γαλλία που εργάζονται σε άλλα κράτη μέλη μπορούν δυνητικά να λαμβάνουν το επίδικο πλεονέκτημα, δεν ευσταθεί, διότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που είναι εγκατεστημένοι στη Γαλλία τεκμαίρεται ότι κατά κανόνα έχουν τη γαλλική ιθαγένεια.

35. Η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει βέβαια περαιτέρω το επιχείρημα ότι κρίσιμη είναι η χορήγηση παροχών από μια Assedic και όχι η κατοικία, πράγμα όμως που απλώς συγκαλύπτει τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά. Η CGPS δεν αναφέρει την αξίωση παροχών έναντι του γαλλικού ασφαλιστικού φορέα κατά της ανεργίας ως προϋπόθεση για τη χορήγηση των «δωρεάν μορίων». Η έννοια του άρθρου 27, παράγραφος 2, σημείο 2.1, είναι μόνον ότι στο σύστημα συμπληρωματικών συντάξεων χορηγούνται δωρεάν μόρια μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία [24]. Μπορεί κανείς να υποθέσει ότι οι διατάξεις στις οποίες γίνεται με τον τρόπο αυτόν αναφορά θέτουν ως κριτήριο τη χορήγηση παροχών από μια Assedic, η οποία με τη σειρά της έχει ως προϋπόθεση ότι ο τόπος κατοικίας είναι η Γαλλία. Δεν είναι επιτρεπτή αυτή η έμμεση εξάρτηση της λήψεως ενός πλεονεκτήματος από την προηγούμενη λήψη παροχής ανεργίας, όταν κατ' αποτέλεσμα πρόκειται για διάκριση αναλόγως του τόπου κατοικίας, που δεν δικαιολογείται αντικειμενικά από άλλους λόγους. Αυτό επιβεβαιώθηκε ρητώς από τη νομολογία του Δικαστηρίου και τελευταία με την απόφαση Meints [25].

36. Ο πλάγιος όμως αυτός δρόμος δεν χρειάζεται να εξεταστεί εν προκειμένω, διότι η CGPS προβλέπει κατά τρόπο άμεσο τη διάκριση αναλόγως του τόπου κατοικίας. Η άνιση μεταχείριση προκύπτει από τη CGPS — και όχι από τις εφαρμοζόμενες νομοθετικές διατάξεις — και συγκεκριμένα οφείλεται στο γεγονός ότι στο παράρτημα VI της CGPS προβλέπονται ρητώς ειδικοί κανόνες για τους μεθοριακούς εργαζομένους που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο, οι οποίοι σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς αποκλείονται από το συμφωνηθέν για τους εγκατεστημένους στη Γαλλία εργαζομένους πλεονέκτημα όσον αφορά τη συμπληρωματική σύνταξη.

23 — Αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 1974, 152/73, Sotgiu (Συλλογή τόμος 1974, σ. 77, σκέψη 11), και της 8ης Μαΐου 1990, C-175/88, Biehl (Συλλογή 1990, σ. I-1779, σκέψη 13).

24 — Στο σημείο 2.1, με τίτλο «Régimes généraux de retraite complémentaire», ορίζονται τα εξής: «L'attribution aux intéressés de points gratuits de retraite complémentaire jusqu'à l'âge de départ en retraite normale s'opère conformément au règlement en vigueur dans les caisses de retraite complémentaire dont ils relèvent».

25 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 16, σκέψεις 43 επ.

37. Ως περαιτέρω στοιχείο για την αντικειμενική δικαιολόγηση της διακρίσεως, η Γαλλική Κυβέρνηση αναφέρεται στο πρόβλημα χρηματοδοτήσεως της παροχής. Πρέπει κατ' αρχάς να γίνει δεκτό ότι τα προσφερόμενα συμπληρωματικά μόρια στη συμπληρωματική συνταξιοδοτική ασφάλιση για περιόδους ανεργίας ή πρόωρης συνταξιοδοτήσεως χορηγούνται «δωρεάν», δηλαδή *χωρίς αντάλλαγμα*. Στη CGPS γίνεται ρητώς λόγος για «points gratuits».

38. Η Γαλλική Κυβέρνηση κάνει λόγο για αλληλεξάρτηση των συστημάτων. Ο ασφαλιστικός φορέας κατά της ανεργίας συνήψε συμφωνίες με τα γενικά συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως (ARRCO και AGIRC). Ο ισχυρισμός που προέβαλε η Γαλλική Κυβέρνηση κατά την προφορική διαδικασία έχει την έννοια ότι μια παρακράτηση της ασφαλίσεως κατά της ανεργίας καταβάλλεται στα συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως. Ακόμη όμως κι αυτό το γεγονός δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άνιση μεταχείριση. Ακόμη κι αν καταβάλλεται ένα ποσοστό της παροχής ενισχύσεως, αυτό καλύπτει μόνον ένα τμήμα των εσόδων των εργαζομένων που εμπίπτουν στη CGPS. Όταν δεν συμπληρώνεται με τις παροχές των δημοσίων φορέων κοινωνικής ασφαλίσεως το ελάχιστο εισόδημα που καθορίζει η σύμβαση [26], το γαλλικό κράτος προβαίνει σε κάθε περίπτωση σε συμπληρωματική καταβολή. Αυτό ισχύει τόσο για τους λήπτες παροχών που είναι εγκατεστημένοι στη Γαλλία, όσο και γι' αυτούς που είναι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο [27]. Η υποχρέωση καταβολής του γαλλικού κράτους προς τους ενδιαφερομένους, που αφορά το εισόδημα και τις παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα, είναι συνεπώς ενδογενής στο σύστημα. Ακόμη κι αν ο γαλλικός φορέας ασφαλίσεως κατά της ανεργίας καταβάλλει χρήματα στα γενικά συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως, αυτό το κριτήριο δεν είναι αφ' εαυτού ικανό να δικαιολογήσει την άνιση μεταχείριση.

39. Ερωτάται, με ποιον τρόπο είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί, από νομικοτεχνική άποψη, η ίση μεταχείριση. Η επικρινόμενη άνιση μεταχείριση στηρίζεται σε μια συμφωνία συλλογικής συμβάσεως. Το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1612/68 προβλέπει άμεσα την ακυρότητα των όρων που δημιουργούν διακρίσεις σε οποιασδήποτε μορφής συμφωνία συμβάσεως εργασίας. Η άνιση μεταχείριση συνίσταται στην προκειμένη περίπτωση σε παράλειψη. Στη με παραπομπές απαρίθμηση κοινωνικών εγγυήσεων στο παράρτημα VI της CGPS παραλείπεται η αναφορά στα γενικά συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως. Στο μέτρο αυτό δεν ήταν λυσιτελής η ακύρωση.

40. Κατά πάγια όμως νομολογία [28] στην περίπτωση άνισης μεταχείρισης αντίθετης προς το κοινοτικό δίκαιο πρέπει να εξασφαλίζεται η πρόσβαση στο αιτούμενο πλεονέκτημα υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Οι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο μεθοριακοί εργαζόμενοι πρέπει επομένως να λαμβάνουν το πλεονέκτημα, με ανάλογη εφαρμογή επ' αυτών του άρθρου 27, παράγραφος 2, σημείο 1.2, της CGPS.

41. Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει τέλος ότι, σε περίπτωση χορηγήσεως «δωρεάν μορίων» στους εγκατεστημένους στο

26 — Βλ. άρθρο 23 της CGPS και άρθρο 2, σημείο 1.2, τρίτο εδάφιο, του παραρτήματος VI.

27 — Βλ. άρθρο 21 της CGPS για τα πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στη Γαλλία και άρθρα 2, σημείο 1.2, και 3 της CGPS για τα πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στο Βέλγιο.

28 — Βλ. π.χ. την απόφαση Reina (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 21, σκέψη 18).

Βέλγιο μεθοριακούς εργαζομένους, θα ετίθετο σε κίνδυνο η οικονομική ισορροπία του συστήματος. Επικαλείται την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που είναι αντίθετη προς την απρόσμενη επιπλέον επιβάρυνση των γενικών επικουρικών συνταξιοδοτικών ταμείων.

42. Κατά την προφορική διαδικασία ο εκπρόσωπος της Γαλλικής Κυβερνήσεως υποστήριξε ότι μεταξύ των 21 000 προσώπων που αφορά η CGPS συγκαταλέγονται 665 Βέλγοι. Δεδομένου ότι κατά τα έτη 1977 έως 1987 συνήφθησαν επτά παρόμοιες συμβάσεις στη βιομηχανία χάλυβος, πρέπει να γίνει δεκτό, ως αφετηρία, ότι θίγονται συνολικώς 1 109 Βέλγοι εργάτες χάλυβος. Μπορεί κανείς να σκεφτεί διάφορες δυνατότητες όσον αφορά τη χρηματοδότηση της συμπληρωματικής συντάξεως των προσώπων αυτών. Αφενός, θα μπορούσε να καθιερωθεί ένα ισοδύναμο εισφορών — διότι στην πραγματικότητα δεν έλαβαν χώρα καταβολές εισφορών. Αφετέρου, θα μπορούσε να λάβει χώρα η μεταβίβαση κεφαλαίου για την εξασφάλιση της καταβολής των συντάξεων στους δικαιούχους. Αναλόγως του αν επιλεγεί η μία ή η άλλη λύση και του αν ληφθούν υπόψη μόνον όσοι εμπίπτουν στη CGPS ή και οι πρώην εργάτες χάλυβος που εμπίπτουν σε παρόμοιες συμβάσεις, το κόστος ανέρχεται σε 75, 115, 124 ή 192 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα.

43. Το επιχείρημα βέβαια αυτό συνιστά αξιολόγηση πιθανών συνεπειών. Εντούτοις, στο πλαίσιο μιας νομικής γνωμοδοτήσεως δικαιολογείται και η λήψη υπόψη ενδεχόμενων οικονομικών συνεπειών. Δεν πρόκειται εν προκειμένω να αμφισβητηθεί ότι, σε περίπτωση καταδίκης του γαλλικού κράτους, τα γενικά συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως θα επιβαρυνθούν ενδεχομένως με σημαντικές και μη αναμενόμενες υποχρεώσεις παροχής. Πρέπει όμως — όπως ορθά υποστηρίζει η Επιτροπή — να επισημανθεί ότι η μέσω διαπραγματεύσεων επιτευχθείσα υπαγωγή των εγκατεστημένων στο Βέλγιο μεθοριακών εργαζομένων στο βελγικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως συνιστά ήδη σημαντική ελάφρυνση για τα γαλλικά συστήματα.

44. Εξάλλου, η μεταβίβαση κεφαλαίων από το γαλλικό κράτος δεν θα ήταν αντίθετη προς το σύστημα, διότι τα υποχρεωτικά συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως δεν χρηματοδοτούνται αποκλειστικά με εισφορές. Στο μέτρο που το κράτος αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λειτουργία των συστημάτων αυτών, πρέπει να εξασφαλίζεται και η χρηματοδότηση παροχών που δεν είχαν προβλεφθεί, αλλά προέκυψαν εκ νομικών διαδικασιών.

45. Λόγω της ανάγκης προβλεψιμότητας των οφειλομένων παροχών και του γεγονότος ότι η τυχόν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη είναι άξια προστασίας, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το αρμόδιο κράτος [29] στο δίκαιο της κοινωνικής ασφαλίσεως είναι κατά κανόνα το κράτος απασχολήσεως. Αυτό ισχύει και για τις παροχές λόγω γήρατος με τη μορφή συντάξεων. A priori αυτό ισχύει και για τα υποχρεωτικά συστήματα συμπληρωματικής συντάξεως, ακόμη κι αν δεν εμπίπτουν στον κανονισμό 1408/71. Οι εγκατεστημένοι στο Βέλγιο μεθοριακοί εργαζόμενοι έχουν πράγματι συνταξιοδοτικά δικαιώματα έναντι των γενικών συστη-

29 — Στο πλαίσιο του κανονισμού 1408/71, βλ. άρθρο 1, στοιχείο ιζ', που παραπέμπει στον «αρμόδιο φορέα» σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο ιε'.

μάτων συμπληρωματικής συντάξεως αναλόγως των περιόδων απασχολήσεώς τους. Η παρούσα διαφορά αφορά μόνον «ελλείπουσες περιόδους» που πρέπει να ληφθούν υπόψη συμπληρωματικά.

46. Ακόμη κι αν για συγκεκριμένη ομάδα εργαζομένων συμφωνήθηκε με τις αρμόδιες αρχές η χορήγηση παροχών για την περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ της πρόωρης απολύσεως για λόγους που αφορούν την επιχείρηση και της συμπληρώσεως της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως, αυτό δεν ισοδυναμεί με κατ' αρχήν κατάργηση της αρχικής αρμοδιότητας. Η Επιτροπή παρέπεμψε σχετικά, κατά την προφορική διαδικασία, στην πρόταση του κανονισμού για την εναρμόνιση των παροχών πρόωρης συνταξιοδοτήσεως, που δέχεται ως αφετηρία την κατ' αρχήν αρμοδιότητα του κράτους μέλους της τελευταίας απασχολήσεως [30]. Ακόμη και η «εξαγωγή» ενδεχομένων καταβολών συντάξεως θα ήταν σύμφωνη με το σύστημα που στηρίζεται στο άρθρο 51 της Συνθήκης, εφόσον πρόκειται για παροχές αναφερόμενες σε περιόδους που υπολογίζονται στο πρόσωπο του δικαιούχου. Δεν φαίνεται επομένως άξια προστασίας η τυχόν στηριζόμενη στη CGPS δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι ορισμένες περίοδοι δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη ως αυξάνουσες το ύψος των παροχών συμπληρωματικής συνταξιοδοτικής ασφαλίσεως.

47. Το αίτημα της Γαλλικής Κυβερνήσεως, σε περίπτωση καταδίκης να περιοριστούν χρονικά οι συνέπειες της αποφάσεως, είναι κατανοητό ενόψει των εκτιμωμένων οικονομικών επιβαρύνσεων, θα οδηγούσε όμως σε πλήρη εξουδετέρωση μιας ενδεχόμενης καταδικαστικής αποφάσεως. Η σύναψη της CGPS είναι ένα πραγματικό γεγονός που συντελέστηκε στο παρελθόν. Ο κύκλος των προσώπων τα οποία αφορά είναι επομένως ορισμένος κατά τρόπο περιοριστικό. Μια απόφαση με ισχύ μόνο για το μέλλον δεν θα εξυπηρετούσε τους ενδιαφερόμενους, διότι πρόκειται για τη λήψη υπόψη περιόδου ανεργίας ή πρόωρης συνταξιοδοτήσεως που, θεωρούμενες στον παρόντα χρόνο, ανήκουν κατά κανόνα στο παρελθόν. Οι εργαζόμενοι που το έτος 1979 ήταν 55 ετών και άνω συμπλήρωσαν εν τω μεταξύ τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδοτήσεως, από την οποία αρχίζουν εξ ορισμού να καταβάλλονται οι συντάξεις λόγω γήρατος, συμπεριλαμβανομένων των *συμπληρωματικών συντάξεων*.

48. Έστω κι αν οι έξι παρόμοιες συμβάσεις της εποχής εκείνης, τις οποίες επικαλέστηκε η Γαλλική Κυβέρνηση ενόψει των ενδεχομένων οικονομικών επιβαρύνσεων, δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας, ουσιαστικά ισχύουν και γι' αυτές τα ίδια. Ο χρονικός περιορισμός των συνεπειών της αποφάσεως θα οδηγούσε σε άρνηση της απαιτουμένης ίσης μεταχειρίσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η καθής, σύμφωνα με την προτεινόμενη λύση, ηττάται, θα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

30 — Πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση, υπέρ των δικαιούχων παροχών πρόωρης συνταξιοδότησης, του κανονισμού 1408/71 και του κανονισμού 574/72 (ΕΕ C 62 της 1ης Μαρτίου 1996, σ. 14), βλ. άρθρο 71β, παράγραφος 2, στοιχείο α'.

Δ — Συμπέρασμα

49. Κατόπιν των προηγουμένων σκέψεων προτείνω να αποφανθεί το Δικαστήριο ως εξής:

1) Η Γαλλική Δημοκρατία, αποκλείοντας τους μεθοριακούς εργαζομένους που κατοικούν στο Βέλγιο από τη χορήγηση μορίων συμπληρωματικής συντάξεως, όταν περιέρχονται σε κατάσταση πρόωρης παύσεως της δραστηριότητάς τους, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

2) Η Γαλλική Δημοκρατία φέρει τα δικαστικά έξοδα.